

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Rady Programowej ds. Ochrony Powietrza w Mieście Krakowie

z dnia 22 kwietnia 2021 roku o godz. 13.00.

Z uwagi na sytuację epidemiczną, posiedzenie odbyło się w trybie zdalnym.

W posiedzeniu Rady udział wzięli:

1. Pan prof. dr hab. inż. Marian Mazur,
Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
2. Pan dr inż. Robert Oleniacz,
Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
3. Pan dr hab. inż. Marek Bogacki,
Akademia Górniczo – Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
4. Pan prof. dr hab. inż. Marek Brzeżański,
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki,
5. Pan prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata,
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki,
6. Pan dr Leszek Ośródką,
Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego.
7. Pan Tomasz Frączkowski,
Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. Jakości Powietrza Atmosferycznego,
8. Pan Leszek Turzański,
Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
9. Pan Paweł Ścigalski,
Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Jakości Powietrza.
10. Pani Ewa Bielas,
Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej
11. Pan Łukasz Gryga Dyrektor
Wydziału Miejskiego Inżyniera Ruchu,
12. Pan Łukasz Szewczyk
Dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich w Krakowie,
13. Pan Łukasz Franek,
Dyrektor Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie.

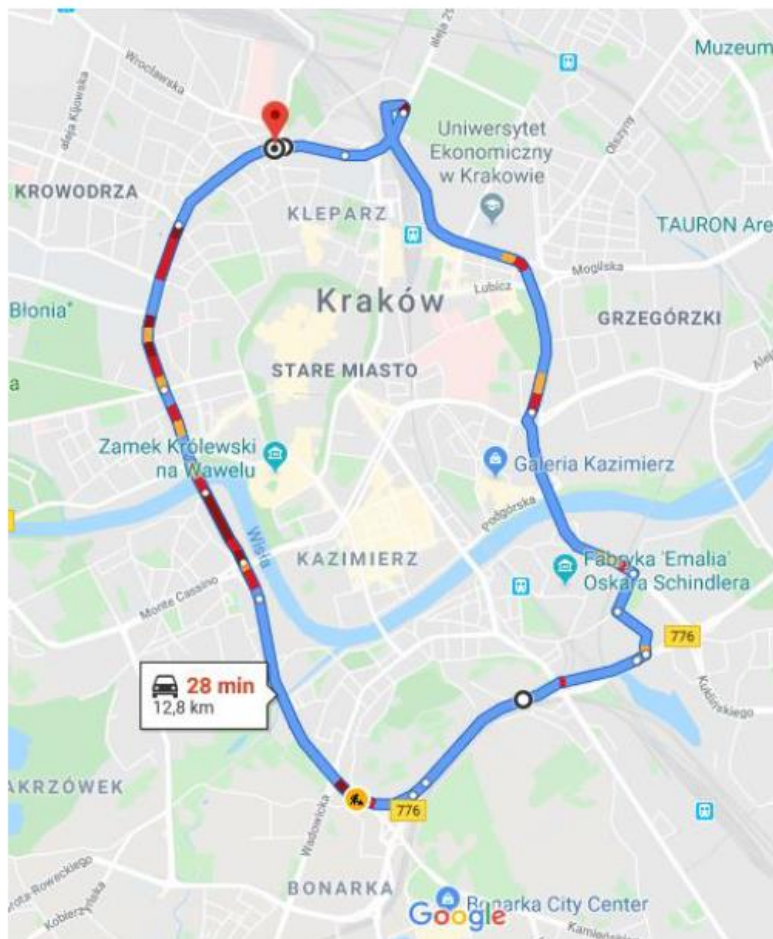
Spotkanie rozpoczął **Pan Jerzy Muzyk Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa**, witając wszystkich członków Rady.

Następnie głos zabrał Przewodniczący Rady Programowej Pan **prof. dr hab. inż. Marian Mazur** przedstawiając tematykę posiedzenia związaną z działaniami prowadzonymi do ograniczenia emisji ze źródeł komunikacyjnych w Krakowie. Przewodniczący Rady udzielił głosu **Panu prof. dr hab. inż. Markowi Brzeżańskiemu**, który zaprezentował projekt strefy ograniczonej emisji motoryzacyjnej w Krakowie w obszarze II obwodnicy.

Pan Profesor Marek Brzeżański w swoim wystąpieniu wskazał, iż wszystkie zagadnienia związane z tworzeniem strefy ograniczonej emisji zostały ujęte w nowym Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Jednocześnie, zwrócił uwagę, **na konieczność wzmożonego informowania społeczeństwa o zamiarach tworzenia stref czystego transportu**,

m.in. wprowadzenia obowiązku informowania właścicieli pojazdów zarejestrowanych wewnątrz planowanej strefy o wprowadzeniu przedmiotowych ograniczeń przynajmniej na jeden rok przed datą ich obowiązywania. Jak podkreślił, społeczeństwo jest niedoinformowane, należy prowadzić działania na szczeblu regionalnym oraz lokalnym.

Pan Profesor Marek Brzeżański zaznaczył również, że propozycje stref wskazane w nowym Programie ochrony powietrza są zbieżne z koncepcjami stref w Europie. Podkreślił także, iż należy **zwrócić szczególną uwagę na kwestie legislacyjne** – np. od roku kierowcy nie mają obowiązku posiadania przy sobie dowodu rejestracyjnego, co może wiązać się z utrudnieniem wprowadzenia zapisów dot. strefy czystego transportu w obszarze II obwodnicy Krakowa. W tym celu do identyfikacji pojazdu, proponuje się przyjąć dane dotyczące kategorii emisji zawarte w dostępnych bazach danych, a w przypadku ich braku, proponuje się, dla np. pojazdów osobowych z silnikami ZI dla kategorii Euro 4 ustalić odgórnie daty pierwszej rejestracji pojazdu po 1.01.2005 roku. Wg Pana Profesora Marka Brzeżańskiego należy również zwrócić uwagę na pojazdy posiadające instalacje LPG, gdyż jak wskazał „wg danych naukowych w żadnym stopniu nie ma tam mniejszej emisji niż z silników benzynowych”.

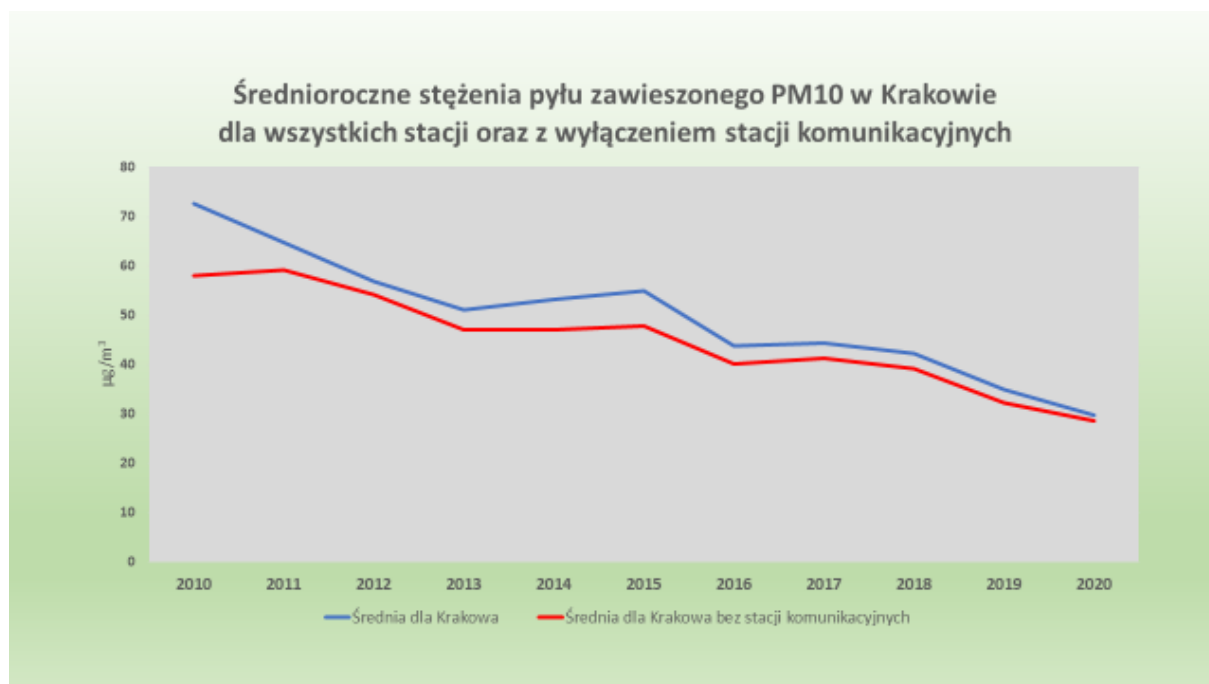

Rysunek 1. Obszar proponowanej strefy

Następnie Przewodniczący Rady przekazał głos **Panu Tomaszowi Frączkowskiemu z GIOŚ** - Krajowego Laboratorium Referencyjnego ds. Jakości Powietrza Atmosferycznego, który wygłosił prezentację pn. „Pomiary jakości powietrza w Krakowie – stacje komunikacyjne”.

W ww. prezentacji zostały przedstawione kwestie prowadzenia pomiarów oraz ich wyniki na 2 stacjach komunikacyjnych przy Al. Krasińskiego oraz przy ul. Dietla w Krakowie. Pan Tomasz Frączkowski wskazał, iż wiele miast w kraju nie posiada w ogóle stacji komunikacyjnych, a w Krakowie działają 2 takie obiekty, z których stacja przy al. Krasińskiego działa nieprzerwanie od 1991 roku i jest najstarszą stacją komunikacyjną w Polsce. Jednocześnie, biorąc pod uwagę kryteria lokalizacji stacji, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 poz. 2279), stacja przy al. Krasińskiego jest stacją wzorcową biorąc pod uwagę właśnie kryteria jej lokalizacji, a pomiary w niej prowadzone odzwierciedlają realną sytuację związaną ze źródłami komunikacyjnymi (stacja jest umieszczona w tzw. kanonie ulicznym). Pan Tomasz Frączkowski zwrócił uwagę, iż biorąc pod uwagę pomiary na stacjach komunikacyjnych, można wnioskować, iż to **wyniki ze stacji komunikacyjnych w Krakowie determinują ocenę jakości powietrza w mieście**. W miastach, gdzie nie funkcjonują stacje komunikacyjne, ocena jakości powietrza jest lepsza (niższe stężenia zanieczyszczeń). Analizując z kolei wyniki pomiarów ze stacji przy ul. Dietla, widać korelację ze stężeniami przy al. Krasińskiego, jednak z uwagi na obecne remonty i zmiany organizacji ruchu w rejonie ul. Dietla, stężenia z tej stacji są niższe niż na stacji przy al. Krasińskiego.

Pan Tomasz Frączkowski również wskazał wyraźny spadek stężeń średniorocznych pyłu PM10 pomiędzy rokiem 2010 a 2020 oraz istotną różnicę w wielkości tych stężeń w 2 wariantach: dla wszystkich stacji oraz z wyłączeniem stacji komunikacyjnych (Rysunek 2).

Rysunek 2. Średnioroczne stężenia pyłu PM10

Następnie głos zabrał **Pan Jerzy Muzyk Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa**, który zaprezentował schemat infrastruktury układu transportowego w Krakowie oraz wskazał szereg działań podejmowanych przez Miasto Kraków w celu rozwoju układu transportowego.

Przewodniczący Rady Pan Profesor Marian Mazur w swojej wypowiedzi wskazał, iż obecnie można określić 2 problemy w zakresie jakości powietrza w Krakowie: emisja pyłu oraz emisja tlenków azotu.

Źródła komunikacyjne odpowiedzialne są głównie za emisję tlenków azotu oraz jakościowo pyłów. **Układ pojazd i jezdnia, odgrywa dużą rolę w zakresie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń do powietrza.** Na wielkości emisji ma wpływ: tło miejskie, emisja z pojazdów a także emisja wtórna poprzez wznoszone zanieczyszczenia z jezdni. Oprócz działań związanych z tworzeniem stref czystego transportu, wciąż należy pamiętać o prawidłowym utrzymaniu dróg, chodników i innych ciągów komunikacyjnych w sposób ograniczający emisję wtórną zanieczyszczeń poprzez regularne ich mycie, remonty i poprawę stanu ich nawierzchni.

Zdaniem wszystkich członków Rady, znaczące ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych jest dzisiaj niezbędnym zadaniem zmierzającym do uzyskania maksymalnego efektu ekologicznego.

W trakcie trwania posiedzenia zostało przedstawione stanowisko Rady do władz miasta w sprawie podjęcia działań w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych w Krakowie. Stanowisko zostało przyjęte uchwałą przez wszystkich członków Rady (brak głosów sprzeciw).

We wskazanym stanowisku Rada Programowa ds. Ochrony Powietrza zarekomendowała miastu podjęcia intensywnych działań w kierunku ograniczenia emisji ze źródeł komunikacyjnych, w szczególności:

- ograniczenie ruchu pojazdów w centrum, poprzez tworzenie stref czystego transportu w oparciu o normy emisji EURO.
- utrzymanie dróg, chodników i innych ciągów komunikacyjnych w sposób ograniczający emisję wtórną zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu ich nawierzchni.
- prowadzenie na szeroką skalę kampanii informacyjnych z zakresu konieczności utworzenia stref czystego transportu w Krakowie.

Załączniki:

1. Uchwała nr 1/2021 Rady Programowej ds. Ochrony Powietrza.
2. Prezentacja pn. „Projekt strefy ograniczonej emisji motoryzacyjnej w Krakowie w obszarze II obwodnicy”, Prof. dr hab. inż. Marek Brzeżański, Politechnika Krakowska.
3. Prezentacja pn. „Pomiary jakości powietrza w Krakowie – stacje komunikacyjne”, Tomasz Frączkowski, Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. Jakości Powietrza Atmosferycznego – GIOŚ.

Protokół sporządziła: Magdalena Gruszka – podinspektor w Wydziale ds. Jakości Powietrza.